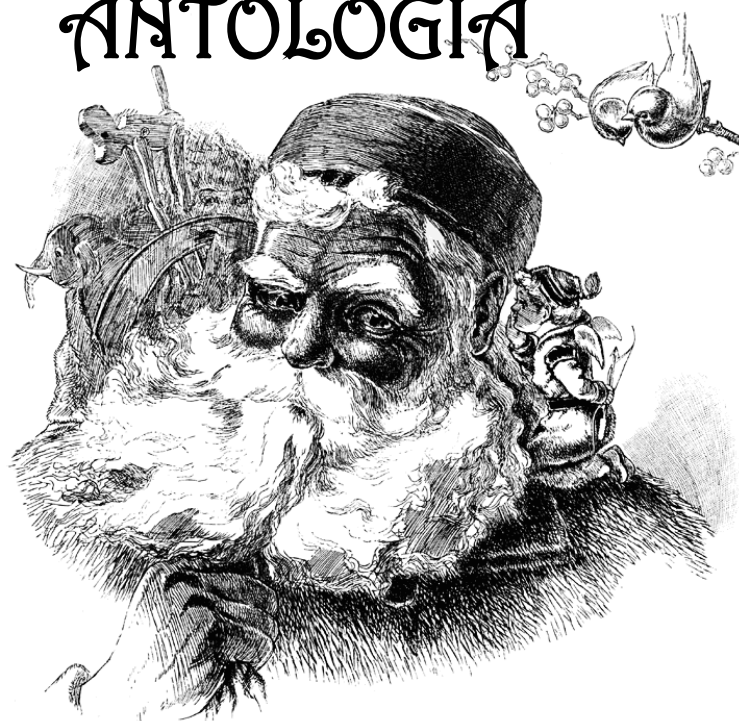

NAPVILÁG KARÁCSONYI ANTOLÓGIA

NAPVILÁG DIGIKÖNYV SOROZAT
2006.

WWW.DIGIKONYV.HU

IMPRESSZUM

Napvilág Karácsonyi Antológia
(ünnepi versek és prózák)

Megjelent a Napvilág Íróklub www.napvilag.net gondozásában,
a Digikönyv sorozat keretén belül
2006.

Minden jog a szerzőké!

Előszó

Karácsony. Világszerte ünneplik, mégis mindenkinek mást jelent: összebújást a szerelmeseknek, bűvös ajándékokat a gyerekeknek, nagy összejöveteleket, békülést hozó napokat a családoknak; egyeseknek magányos emlékezést, keserédes borozgatást a régmúlt kulacsából, míg másoknak minden bút eltaposó mulatozást. Van, aki házát, kertjét csillogó díszbe öltözteti, és van, aki csak a szívében gyűjt egy kicsiny gyertyát. Akadnak jó előre szervezkedők, és akadnak (ők a többség) utolsó pillanatban kapkodók.

A karácsony mindenkire szól, de manapság mintha kevesebben hallanánk csilingelő hangját: elnyomja azt a bevásárlóközpontok zsongása: a zaklatott tömeg morájának és a hangszóróból áradó (kissé kopott) örökzöld slágereknek sziréni elegye, mely különös módon csábít és fojtogat egyszerre. Hiszen mindenki adni szeretne, minél nagyobbat és minél csillogóbbat – ám a kapkodásban nem jut eszünkbe, hogy pusztá önmagunkat: társat, szülőt, gyermeket; meleg tekintetet, ölelő karokat vagy ablakrezegető együtt-kacagást ajándékozzunk a számunkra legfontosabbaknak.

A Napvilág Karácsonyi Antológiával a régi korok mézes-fahéjas ünnepeit kívántuk megidézni – azt az időt, amikor az ember nem hitelre vette a szeretetet, amikor még nem az ajándék, hanem maga az ünnep, az ünneplés volt a lényeg. Hópehely-csillogású versek, fenyőillatú novellák, szívmelengető történetek sorakoznak e kötetben, mint kulcsos ládikák alján a múlt féltve őrzött képeslap-émlékei, melyeken jólesik elmerengni és felidézni a távoli illatokat, hangulatokat, embereket.

Reméljük, hogy gyűjteményünk minden olvasónk lelkébe igaz kincsekkel teli karácsonyt varázsol, hogy aztán kellemes érzésekkel telítődve adhassák át magukat az ünnepnek és szeretteiknek.

Pákozdi Gabriella

Hangoló

A

leg
szebb
és leges
legfényesebb
ünnep nekünk a
finomillatú Karácsony,
a meghitt édes szeretetünnep,
mikor kicsik és nagyok csillogó szemmel,
vágyakozó szívvel ölelik egymást szeretettel!
Igen, számodra
és számomra,
mindig
és mindenkor
a Szeretet hívó szava,
Isten édes ajándéka ez!

(Vas-Szegedi Julianna: Karácsony)

Baróczy Tamás: Első elégia (egy téli hexameter)

Dermed az éj és zord viaszarczal bámul a tócsa
néma ölébe fagyott elnyúló jégtakarója.

Lassan mozdul benne a testem torz sziluettje.
Nézem. Az arcom, szürke kabátom hó lepi éppen.
Egy csillag ragyog ott az öreg Hold égi szemében,
s fátyolos éjjeli fényként omlik alá dideregve.

Reszket a járda, s a hóban reszket a lábnyom is attól,
kit már tépdés a tél keze. Lelke felölti haragból,
s dühből varrt köpenyét. Elbúvik, s így melegedne.

Fázik az utca, s a félőn pislogató pici házak
még összébb zsugorodnak e télben. S egyre okádnak
hóvaltelt szájukkal a felhők. Néma terekre

téli harang szór áldást, hívva egy jobb napot, álmod.
Mécsesek égnek ünnepi díszben, s lásd, kivirágzott
ablakokon csokrokba szedett félelmeim ülnek.

Felsebzett, síró, szép gyermeki arccal egy angyal
térdel elém, és mormol imát szűztiszta szavakkal;
ám mire érteni kezdem, angyal s hang tovatűntek.

Zord lesz e tél. Zordabb, mint bármelyik eddigi tél volt.

Még embert formál, küzdőn elevent, de belül holt
érzés tölti ki majd testét, és szíve se dobban
úgy, mint régen tette, s céltalanul romokon túr,
mintha kutatna szegény. S eme furcsa egy ünnepen is túl
daccal, hűséggel és büszkén élek e korban.

Farkas Bíborka: Fagyöngy

Nemzeti Sírkert, Fiumei út

„**E**nnyi elég lesz. Nem bírok el többet.” - gondolta, és letette a szatyrot, hogy fújjon egyet, és kiegyenesítse cipekedéstől elgémberedett derekát.

A műanyag szatyor igazi, öblös szörnyetegként ásított rá; rejthette volna bármelyik hajléktalan bácsi egész vagyonát. Belsejét bemocskolta a sáros fenyőtobozok sokasága, és a kígyóként kanyargó, hótól nedves borostyánindák kusza szövevénye. Az ember nem is gondolná, milyen nehéz tud az ilyesmi lenni...

A fiatal nő egymáshoz dörzsölte elgémberedett, kesztyűs kezeit, és beletúrt a tobozok gyantás halmába: nem volt könnyű összegyűjteni őket, mégis megéri a sok hajlongást. Elmosolyodott, és maga előtt látta a meghatott, öreg arcokat, az ütött-kopott kórházi ágyakat, a bicegő éjjeliszekrényeket, az apró ajándék-asztaldíszért nyúló, repeső nénike-kezeket, fülében ott borzongtak a karácsonyi ének hangjai.

Mekkora munka lesz még, mire ez a nyirkos sokadalom ajándékká lényegül! Hiszen több mint százan vannak... Tiszta szerencse, hogy nem egyedül kell boldogulnia: a kórház „Sárga Angyalai”, önkéntes segítők csapatára itt is számíthat, nemcsak a betegágy mellett. Milyen jól fognak „műtűrkézni” így, együtt!

Nagyot sóhajtott, és újra nekifeszült a szatyornak. Ideje lesz hazafelé indulnia, hiszen nemsokára zárnak, s a hó is újra rákezdte. Puhán hullik a temető mezítelen fáira, fehér takarót terítve a korai szürkületben némán álmodó sírhantokra, s kucsmát adva a porladozó kőangyalok fejére.

A csend szinte tapintható itt, különösen ilyenkor, télen, karácsonytájt. Porcukor hanggal szital a hó, súlya alatt fel-felnyögnek a sokat látott, öreg fák.

Az asszony dideregve húzta össze magán a meleg sálát. Elindult a temetőkapu felé vezető, hosszú fasoron. Valami halkan recscent feje felett, és apró, leveles ágacska hullott lábai elé. ...Fagyöngy! Az áldozat, az összetartozás, a gyógyulás és az elmúlás növénykéje.

Ez az ő ajándéka. Nem is kell több ennél. A karácsonyfa alá kerül majd; az első közös karácsonyfájuk alá, a nehezen kibőjtölt, picike, új lakás asztalára!

Simogató, meleg hullám futott végig rajta: már nem fázott. Szemében az ünnep fényei gyúltak. A fagyöngyágacskát kezében tartva kilépett az élőket és holtakat elválasztó, nagy vaskapun.

A villamost még éppen láthatta: kivilágított ablakokkal, csikorogva húzott el előtte. És ilyenkor már ritkán jár... Sebaj, gyalog sincs messze az otthont jelentő, sokemeletes téglalapú épület, a meleg kuckó; a férje talán már hazaért, s épp most melegíti a vacsorát. Hogy nehéz a szatyor? Azt ki lehet bírni. Csak két megálló...

Az utca szinte néptelen volt már, ám az a néhány ember, aki mellett elhaladt, utána fordult fenyőszínű kabátjának, fagytól kicsípett arcának s a kezében hordozott, bogyós ágacskának. A hajszolet, kései ajándékért plázákba igyekvő járókelők óhatatlanul elmosolyodtak, s az ő szemükben is fellobbantak a karácsonyi gyertyák apró fényei.

Sütő Barnabás: Ajándék

Nem tudtam, mit vigyek neked,
Hogy szép legyen majd az a nap.
Mikor, lágyan fogom kezed
A feldíszített fa alatt...

Minek örülnél igazán?
Mi az, mi felvidítana?
Ha majd szemedből csillan rám
A szép karácsony éjszaka?

Hiába néztem villogó,
Fényes kirakatüveget,
Lázasan combba fújt a hó
És nem találtam ötletet.

S most itt állunk a fa alatt.
Nem hoztam ékszert, díszeset.
Ajándéknak más nem maradt,
Fogadd el tiszta szívemet!

Krizanta Kriztof: A néma kiáltás

Lassan eszmélek magamra. Fájdalom cikázik fel-alá testemben. Mély sötétség vesz körül. Fogalmam sincs, hová kerülhettem. Nem érzek mást, csak a fojtogató, száraz hőséget. Mi ez a hőség? Hol vagyok? Hasít át rajtam a pánikszerű gondolat. Élek-e még vagy ez már a túlvilág? Hirtelen éhség cikázik át rajtam, s nyomában a felismerés: Élek! Igen, még élek... de... mi ez? Erős, de vékony kötelek láncolnak gúzsba. Rémület hasít végig lelkemen. Mi történhetett? Hogy kerültem ide? És hol vagyok? Érzem, pánik kezd éledni sejteimben. Lázasan kutatok emlékeim között.

Az utolsó kép, hogy dermedten állok a hegyen. Fagyosan borzongat a téli jeges szél. Hóvihar tombol a tisztáson. Tőlem balra büszkén komorlik a fenyves sötétlő árnya. Az égen ezernyi csillag sziporkázik fényesen a sötétlőn gomolygó fellegek mögött. Nem látom őket, csak tudom, örök díszei az égbolt végtelenbe vesző kárpitjának. Mintha épp azokban a percekben dúlna odafenn az égi háború, testvér testvér ellen.... s némán hullanak, szüntelen hullanak az angyalszárnyak pehelytollai... elmerengve nézem a kavargó hóesést. Ki tudja, hányszor láttam már hasonlót. Mégse tudok betelni vele. Imádom a telet, a havat, a fagyosan metsző szelet. Úgy érzem, képes lennék örökké állni odafenn a hegyen, s némán hallgatni a Világ ezerféle hangját, s bámulni a folyton változó, mindig megújuló csodás természetet.

Emlékszem, hirtelen megpillantottam két ember árnyát, amint lassan kibontakoztak a kavargó hóesésből. Meglepett. Nem hittem, hogy abban a zord hidegben bárki arra tévedhet azon az éjjelen. Lassan közeledtek. A vihar kegyetlenül cibálta ruháikat. Sapkájukat mélyen szemükbe húzva, földre szegezett tekintettel kaptattak felfele az enyhén lejtő tisztáson. Csizmáik mélyen süppedtek a frissen esett hóba. Pár méter még, és ahogy közelebb értek, felismertem őket. Gyakran jártak arrafelé. Lassan odaértek a közelembe, de úgy tűnt, nem vesznek észre. Nem érdekelt. Némán figyeltem őket egy ideig, míg el nem haladtak mellettem, aztán észrevettem egy kicsiny mókust, mely sietve rohant fel egy fa törzsén, meleg vacka felé igyekezve. Ismét eltűnődtem a természet csodáin. Figyelmemet újult hévvel ragadták magukkal a kavargó hópelyhek.

Tűnődésemből hirtelen csattanás zökkentett ki, s nyomában tompa fájdalom éledt. Arra emlékszem még, hogy előrezuhanok, aztán elsötétült minden. Mi történhetett? És most itt vagyok. Ki tudja, hol??? Egy idegen helyen, gúzsba kötve. Béklyóim kegyetlenül szorítják tagjaim. Leráznám őket magamról, de nem lehet. Érzem, lassú méltósággal cserkészi be lelkem a tébolyító rettenet. Szeretnék uralkodni érzékeimen, uralkodni önmagamon, küzdeni, s kibírni az őrijtó kint, mely vadul hömpölyög tagjaimban. Fojtogat a szárazság, szinte perzsel a levegő. Vízet! - kiáltanám, de nem tudom. Érzem, tudatom köré sietve gyűlnek a komor fellegek. Egyre elviselhetetlenebb. Egyre fojtogatóbb a kín.

Nem bírom tovább! Levegőt! Vízet!

Arra térek magamhoz, hogy felrántanak a földről. Érzem, megperdül köröttem a világ. Újabb rosszullét kerülget. A sötétben serény kezek babrálnak kötelékeimmel. Kezdek ismét magamra eszmélni. A fellegek lassan úsznak félre tudatomról, de nem oszlanak. Még mindig sötétség vesz körül. Mély, ijesztő, fekete rettenet. De legalább nem vagyok többé egyedül. A kezek sietve bontogatják béklyóim. Hirtelen felengednek kötelékeim, s villámként cikázik végig rajtam a remény. Újra szabad vagyok!

Csak ez a szárazság ne lenne! Ez az őrijtó, perzselő tűz a légben... és ez a lángoló éhség, mely újult hévvel seper végig testemen. Csak múlna ez a kín... ez a szaggató téboly... De... mi történik velem?

Szavak suttognak köröttem, de értelmük már nem jut el hozzám. Újabb rosszullét környékez. Érzem, a kemény, rideg falnak támasztanak. "Eresszetek!" - kiáltanám. - "Hagyjatok!" - de nincs erőm.... nincs szavam...

A fehéren szállingózó hópihékre gondolok. A fagyosan fújó téli szélre... a kis tisztást lassan beborító vastag, puha, vakítón csillámló takaróra... aztán a tavaszi olvadásra... a madarak vidám csicsérgésére... a patakmedrekben csobogó üde, jeges vízre... Arra gondolok, miként enged fel a megfagyott föld, a tavasz első éltető napsugaraitól... s miként tér vissza majd ismét az élet...

Hirtelen vakító fény önt el mindent, s a váratlanul támadó hangzavar, s nyomában az ismételten fellángoló kín visszaránt, kiszakítva lelkemet képzeletem andalító

mámorából.

"Csendet!" - kiáltanám. - "Csendet... és békét!... de... először... vizet... Könyörgöm...! Levegőt... és vizet!"

Gondolataim azonban nem támadnak létre, a hang ereje által. Haldokló lelkemben vernek csak visszhangot... némán, s reménytelenül. Megértést, könyörületet hiába várva...

Csak állok itt, tehetetlenül, ünnepi díszbe öltöztetve.

- Kellemes Karácsonyt! - csendül fel a szó hirtelen, és én csak értetlenül bámulom a mosolygós arcokat, s a szemekben táncoló ünnepi fényeket.

Égetőn perzselik leveleim a gyertyák vidáman lobogó lángjai. Szeretnék elalélni, behullni a halál ölelő karjaiba, de a kín bántón hasogatja szenvedéstől elgyötört, haldokló testemet. Ólomsúlyokként húzzák ágaim a reám aggatott tarka, csillogó díszek, de súlyosabb náluk a lelket betöltő mélységes döbbenet.

Pákozdi Gabriella: december

megint december
rám lehel a reggel
és zúzmarát köhög
a lomha vén busz

megint december
holtak mind a nyárfák
dermedt testük fölött
varjúnép köröz

megint december
füst csókol az égbe
apró csizmák sikongva
kergetőznek

megint december
szívet bont az ünnep
s fehérén átölel
karácsony éje

Tina Lestér: A karácsony esszéje

Egész életemben arra vágytam, hogy a karácsonyok a békéről, a szeretetről szóljanak. Nem lehet okom panaszra, mert a karácsonyok gyerekkoromban mindig úgy teltek el, ahogy elképzeltem. Egy valami azonban nagyon érdekes, mégpedig az, hogy ezekből az időkből nincs olyan sok konkrét emlékképem, nem tudok csak kevés dolgot felidézni. Ezek a szeretetet, az egymás iránti tiszteletet, az izgalmas várakozást idézik a csengőszóig, amikor végre bemehettünk testvéreimmel abba a szobába, ahol a karácsonyfa állt. Nem emlékszem sok ajándékra, csak kevés maradt meg bennem, pl. hét éves koromban a nagyszüleimtől banánt kaptam karácsonyi ajándékként, ami egyáltalán nem ízlett, az aromája, furcsa volt, ismeretlen, azért megettem, mert akkor még nem lehetett úton-útfélen kapni, kuriózumnak számított,

nehezen volt beszerezhető és nagyon drága volt. Később nem csak én kaptam ajándékot, hanem a babám is. Édesanyám „rá” is gondolt, minden karácsonykor gazdagodott egy-egy új ruhakölteménnyel. Talán akkortájt nem is az ajándék volt a lényeg, hiszen a legélesebben a készülődés, a karácsonyfadíszek elkészítése, a fa feldíszítése, az éneklés öröme, a lemezejátszó sercegő hangja, majd a kis műsorom, ahogy a zongorán eljátszok egy karácsonyi gyermekdalt, a gyertyák és a csillagszórók illata maradtak meg, és Édesanyám arca, szeretetének fénye, amely túlragyogta a karácsony fényeit.

A karácsony szépsége akkor sem múlt el, amikor már tudtam, hogy Édesanyám „varázsolja” a fa alá az ajándékokat. A helyzet csak annyiban változott, hogy én és a testvéreim is „beálltunk” mellé „varázsolni”. Azt viszont tudom, hogy mindig olyan ajándékot kaptunk és adtunk, amire a másoknak szüksége volt, de sajnált volna kiadni rá pénzt. Az ajándékok csak apró figyelmességek voltak, jelentőségük inkább abban rejlett, hogy az egymás iránti szeretetünket jelképezte, erősítette. Ez Édesanyám filozófiája, amit észrevétlenül ültetett el a lelkünkben.

Elterveztem, hogyha saját családom lesz, továbbviszem a hagyományainkat, hogy a gyerekeim is átélhessék azokat a meghitt pillanatokat, amiket mi is átértünk a testvéreimmel. Férjhez mentem, és rá kellett jönnöm, hogy nem mindenhol olyan a karácsonyeste, mint nálunk. Próbáltam határozott lenni, és bevezetni legalább azt, hogy az ajándékokat, „varázsoljuk” a fa alá és addig senki ne essen neki az ajándékoknak, amíg legalább egy dalt el nem énekeltünk. Saját szokásainkat azonban nem lehet ráerőltetni másokra, főleg ha szemléleteink, neveltetésünk eltérő. Az egész hangulatot ráadásul az ünnepekre „időzített” veszekedések is tetézték, és az általam erőltetett karácsony elvesztette jelentőségét, kényszeredett lett az egész, csak három gyermekem miatt nem adtam fel a reményt, hogy egyszer talán visszatér a „varázs”, ami elveszett, kiveszett belőlem.

A készülődés megmaradt - bár hóbortosnak tartottak érte -, azok a pillanatok az enyémekek voltak. Minden karácsony előtt két héttel mézeskalács tésztát gyúrtam, sablonokat vágtam ki kartonból, előkészítettem a formákat, magokat, diót, kisebb terméseket. Mire kinyújtottam a tésztát, addigra mind a három gyermekem a széken térdelt, kezükben kiszűrő formákkal, készen arra, hogy elkezdődjék az alkotás. Az

örömteli perceket, ezeknek a mézeskalács díszeknek, a gyerekekkel együtt való elkészítése, az alkotás öröme jelentette.

Több karácsony is a „szokásos” rossz hangulatban telt el, házasságunk közben tönkremenő félben volt, mégis próbáltam felülemelkedni a dolgokon, már semmi más nem érdekelt, csak a gyerekeim öröme, hiszen csak ez okozott nekem is viszont örömet. Megromlott kapcsolatunk összetartására, a kedélyek megnyugodása végett házépítésbe kezdtünk férjemmel. A ház még nem volt teljesen kész, de arra gondoltunk, hogy a karácsony estét ott töltjük, felavatjuk a házat egyfajta karácsonyi ajándék gyanánt. Kimentünk kettesben a férjemmel, feldíszítettük a fát, alátettük az ajándékokat. Én már jó előre elterveztem, hogy krepp papírral körbe ragasztom a házat, jelképesen becsomagolva ajándékká „varázsolva”. A fa díszítéséig nem is voltak gondok, de amikor arra került volna a sor, hogy a krepp papírt felragasszam a házfalra, férjem elvesztette a türelmét, dühös lett, hogy minek ilyen hülyeségekkel húzni az időt, már késő van. Vitába szálltam vele, és nekiálltam a fagyos hidegben rábírní a ragasztót és a krepp papírt, hogy odaragadjon a falhoz. Elkecseregettem voltam, könnyekkel küszködve, az ollót többször is a bokáig érő hóba ejtettem, a kezem majd lefagyott, de csak arra tudtam gondolni, hogy gyermekeim biztosan azt fogják hinni, hogy az angyalok csomagolták be a házat. Persze férjem a kisujját sem mozgatta, bement a házba, néha kiszólt, hogy indulhatunk-e már a gyerekekért. Nagy nehezen befejeztem a ragasztást, és elindultunk. A düh és a bosszúság keveredett ezen az ünnepen is bennem, mint már annyiszor, azt hittem, hogy bennem van a hiba, pedig csak arról volt szó, hogy a saját kényelmi szempontjai fontosabbak voltak, mint a gyerekek boldogsága. Megérkeztünk a gyerekekért, és elindultunk együtt a házhoz. Csodálatos éjszaka volt aznap, ritkán fordul elő, hogy fehér legyen a karácsony, a hó csillogott, és csikorgott a lábam alatt, de erre most nem tudtam figyelni, kontrollálni kellett magam, hogy a hangomon ne érezzen az évek alatt felgyülemlett keserűség, amely ezen az estén megsokszorozódva nyomasztotta a lelkemet. A gyerekek már nagyon kíváncsiak voltak, azt tudták, hogy a házukban töltjük az ünnepet, de végig csak találgattak, izgatottan lépegettek, néha előre szaladtak. Nemsokára befordultunk az utcába, és akkor a gyerekek megpillantották a piros krepp papírral „átölelt” házat.

„Nézd anya! Az angyalok becsomagolták a házunkat!” kiáltott fel kisebbik fiam. Az öröm és a hit az angyalokban, a pillanat varázsa mégiscsak örömet csalt a szívembe. Boldog lehettem legalább egy kicsit. Ezekért a percekért érdemes élni, érdemes küzdeni, hinni.

A házasságom teljesen tönkrement, sorsunk már régen nem egy irányba mutatott, talán hamarabb kellett volna kilépnem ebből a kapcsolatból, de a gyerekek jövőjét nézve, többször is visszakoztam. Mégis meghoztam a döntést, elváltam, és a válás utáni első karácsonyt Édesanyámnál töltöttük. Legidősebb kisfiammal arra készültünk, hogy ő furulyázik, én pedig kísérek zongorán, a többiek pedig énekelnek. Az évek alatt felgyülemlett feszültség és a rossz érzéssel eltelt ünnepek azonban rá tették a bélyeget lelki állapotomra és az első olyan karácsonyom, ami szeretettel telhetett volna, idegességbe fulladt. Azóta sok év telt el, a rossz emlékek megfakultak. Azt hiszem, szerencsésnek mondhatom magam, mert rámtalált az igazi boldogság, amely bármeddig is marad velem, egyetlen napja is összehasonlíthatatlanul értékesebb, mint életem analóg periódusainak évei. Mégis furcsa, hogy a rosszra sokkal élesebben emlékszem, a bánatra, ami nem ízlett, a sok próbálkozásra és erőfeszítésre, a bánatra, keserűségekre, rosszkedvre, veszekedésekre, mint arra, amikor békében teltek a karácsonyok. Ilyen az ember. Nehezen felejt, a jót pedig természetesnek veszi. Pedig több figyelmet kellene fordítanunk egymásra, arra, hogy ne csak mi legyünk boldogok, hogy ne csak mindig a mi vágyaink teljesüljenek, hanem azoké, akiket szeretünk. Ünnepek környékén sokszor eszembe jut Édesanyám bölcsessége, amikor a legapróbb ajándékot is olyan szeretettel fonja körül, hogy az ember úgy érzi, a világ legértékesebb kincsét tartja kezében. Életem rossznak mondható periódusában, talán az hiányzott a legjobban, amit tőle kaptam útravalóul, hogy a szívnek szeretetre és a békére van szüksége és arra, hogy soha ne kelljen senkinek sem rossz dolgokat átélnie. A karácsonyból csak az maradhasson meg, hogy nem emlékszem, hogy mit kaptam, hiszen az nem is volt olyan fontos, mint az, hogy azok körében lehettem, akiket szeretek.

Sütő Barnabás: Emlék

Emlékszem, csak kis fa volt a zöld fenyő.
Csillogó szemmel néztem karcsú testét...
Oly lassan araszolt akkor az idő...
Gyermekeként alig vártam már az estét.

És mikor ott állt asztalunkon végre,
alma, dió és szép színes papírok
lógtak ágain. Ez volt minden éke...
De velünk voltak akkor az angyalok.

Nem szólt senki, csak körbeálltuk csendben.
Koldus szegényen és mégis gazdagon.
Néztük, ahogy a gyertya lángja lebben,
S egy csillag benézett ránk az ablakon.

Sándor Gyula: Nagyszülzim emlékére

Dús, kövér kalászos ringó susogása
Fáradt éjszakákon, hallani vélem hangotok
Álom ködökön túl, ha múltamba járva
Vásárhelyi tájakon, újra köztetek vagyok

Hol törekeny, aprócska, drága nagymamám
Nagy gonddal óvta, minden léptemet
S a cigányér partján állva, szerető papám
Velem hallgatta, a béka éneket

Petró fénye vibrált, a döngölt szobában
Halványan, ám még is élettel tele
Szalma illatozott, a megvetett ágyban
Csak egyszer feküdhetnék, újra bele

Nem kellene semmi, a villanyt se bánnám
Ha ott állhatnék ismét, újra boldogan
És minden kincsemet a világnak adnám
Egy szót sem szólnék, csak sírnák hangosan

A lemenő nap izzó fényét
Két kezembe fognám szorosan
És sarjadó jövőm reményét
Féltné ápolnám, gondosan

Finta Kata: Karácsonyi pillanatképek nagymama életéből (naplórészletek)

Ha szemem behunyom, megjelenik előttem szülőföldem, a kicsi falu. Kint hideg tél tombol, madárcák kopognak az ablakon, dideregve keresnek eledelt és menedéket. Nagy pelyhekben hull a hó, ünneplőbe öltöztetve a tájat. Az ablakból idelátszik a Mátra nyúlványainak lassan hófehérbe öltözött kéksége. Alkonyodik. A kályhában meleget árasztva pattog a tűz. A tanító otthonában ünnepre készülődik a nagycsalád: szülők négy gyermekkel, három fiú között én, az egyedüli vészna szőke kislány.

A nagy vidéki konyhában finom illat terjeng, – incselkedve hívogatja a készülődésben megéhezett családtagokat. Az ebédlőben terített ünnepi asztal, fenyő- és gyertyaillat vegyül a gombával, füstölt kolbásszal ízesített karácsonyi-káposztaleves- és a pecsenye illatával. A tálalón feltornyozott sütemények közül nem hiányozhat a diós-mákos beigli, hatalmas torta és más édességek. A sarokban plafonig érő fenyőfa, szaloncukorral, aranyozott dióval, angyalhajjal díszítve – alatta a Kisded jászolban.

A gyerekek a nappali szobában, ünneplőbe öltözve, kipirult arccal készülődnek. Mindnyájan valami aprósággal lepik meg a szülőket, testvéreket. Az ajándékok díszesen csomagolva kerülnek a karácsonyfa alá. Izgalommal várják a pillanatot, amikor megszólal a csengő, s kezdődik Kisjézus születésének megünneplése. Anyukám kezével szemem betakarva, vezetett át a még elsötétített ebédlőbe, ahol a sarokban új kályha csillogott, – fenyőfa és finom süteményillat csiklandozta meg az orrom, a rádióban halk karácsonyi dal szólt...

A csengő hangjára boldog karácsonyt kívántunk egymásnak, utána sorban énekeltük a szép karácsonyi dalokat; mindig a „Mennyből az angyal”-al kezdődött a karácsony estéje. Száll a dal a csendes éjszakában, arcokon boldog mosoly. Aztán kíváncsian bontogattuk, mit rejtene a színes szalaggal átkötött csomagok.

Mindenkire várt valami kedves meglepetés: Bandi, a legfiatalabb köztünk, kisautót kapott, ami csak járt körbe-körbe az asztalon. Mindnyájan szájtátva néztük, ahogy a kis masina nem esik le, az asztal szélén megfordul, majd folytatja körjáratát.

Gyönyörű porcelánfejű baba volt a nagy fa alatt, az én ajándékom. Kék szemét mozgatta, ki-és becsukódott, haja szőke és göndör, amit fésülni lehetett, mozdításra pedig hol nevetett, hol síró hangot hallatott attól függően, hogy előre vagy hátra mozdítottam. Nagyon szerettem ezt a babát. Barátnőm után Piroskának neveztem el, igaz ő barna, a baba meg szőke, de ez nem sokat számított. Annyira vigyáztam rá, nagylány-koromig őrizgettem, csak a háború szele sodorta el mellőlem. Barátnőmmel sokszor játszottunk vele, mikor szüleivel átjöttek hozzánk a szomszéd faluból, akinek a papája evangélikus pap, a falu tiszteletese.

Két idősebb bátyám könyvet talált a fa alatt, meg iskolai felszerelést, színes tollakat, irattartót, mivel ők már a közeli városban középiskolába jártak... Én terítőt hímeztem anyukámnak, apukának képet rajzoltam. A fiúknak selyemszalagra – gondos munkával – virágokkal hímzett könyvjelzőket készítettem. [...]

A fiúk maguk készítettek ajándékot. Nekem Pista bátyám bakelit fogkefe-nyélből, bicskával apró szívet faragott pici kulccsal, mindkettő kis karikán lógott. Nagyon ügyes kezével csodás dolgokat produkált. Pedig – egyedül ő a családban – balkezes volt! Felnőtt korában aztán – bár tanítói oklevelet szerzett – mégis ötvös-aranyműves lett. Marosvásárhelyen már diák-korában rokonunk üzletében kezdte elsajátítani a mesterséget. Gyönyörű munkái voltak. Anyukámnak karácsonyra lomfűrésszel, és bicskával, kép-keretet faragott finom csipke-mintával (amiben most én őrzöm édesanyám lánykori fényképét). Apukám cigarettás dobozt kapott tőle, tetején vésett mintákkal, Guszti bátyámnak meg vadrózsatőből pipát faragott, Bandinak díszdobozt eszkábált össze. A későbbi években nekem aranygyűrűt készített, az volt az első ékszer munkája (még most is őrzöm). A gyűrűt közepén nagyobb, körülötte 6 pici rubin díszítette. Egy későbbi karácsonykor vékony aranylánccal lepett meg, olyan stilizált aranykeresztel, amelyet fekete ónix-kő borított. Egyszer kihúzható-fiókos (1 cm²-es) arany kávédarálóval, vagy más apró tárggyal lepte meg szeretteit, a fiókját kihúzni, a fogantyúját forgatni lehetett, mint az igazi darálónak (most is megvan a vitrinben).

Szomszédunkban két évvel idősebb lány lakott, Lucza Erzsi, aki két osztállyal járt följebb nálam, hozzá őszinte barátság fűzött. Nem zavart az a másság, hogy őt népviseletbe, engem meg városiasan öltöztettek. Neki is hosszú szőke haja volt, mint

nekem, csak az övét egy vaskos, nagy masnival megkötött copfba fonták, én meg két vastag hajfonatot viseltem.

Abban az időben a falusi családok borókafát állítottak karácsonyra, amit a konyhasarokban álló hatalmas asztal körüli támlás padra helyeztek, és mézeskalács figurákkal díszítettek. Nekem nagyon tetszett az is. Karácsony másnapján egymást meghívtuk, megnéztük az ünnepi díszeket és ajándékokat.

[...] 1941-42. Boldog karácsonyok Erdélyben, kedves rokonaink, drága Nagymamám közelében. Nem messze országhatárainktól már javában dúlt a háború, apánkat is behívták, igaz, csak helyi katonai szolgálatra. Mint tizenéves, nem sokat törődtem vele, mindig boldog ünnepeket töltöttünk el szeretteink körében. Gyermekkori karácsonyokra addig csak kellemes emlékekkel gondolhattam vissza, azonban a következő években már megérintett a háború szele. Idézet a naplóból:

„Marosvásárhely, 1943. december 24. [...] Karácsony! – Apámat tavasszal ismét behívták katonai szolgálatra, Anyukámmal kísértük el Szászrégenbe. Úgy volt, hogy karácsonyra hazajöhet, még sincs közöttünk. Hiányzik a családfő, nem ünnepelhet velünk. Eddig Kisjézus születésnapján mind együtt voltunk, boldogan, felszabadultan ünnepeltünk. És most? Az arcokon szomorú mosoly... Mindenki jót akart, de valamit senki sem mondott ki... Rossz érzés vett rajtunk erőt, nem jó arra gondolni, mi lesz ezután, mi lesz jövő karácsonykor? Félünk a jövőtől. Elégedetlenek vagyunk, pedig finom falatoktól roskadozik a szépen megterített asztal: kalács, sütemények, és ajándék mindenkinek a karácsonyfa alatt... és mégis... Lehet, hogy ezért még fizetnünk kell? Talán megéljük, hogy csak gondolunk majd a jólétre, a nyugalomra? Mi ez? Miért gondolok én most ilyenekre, Kisjézus születésnapján? Nem tudom...[...]

1944. évben a karácsony már nem a meleg családi együttlétet, nem a gondtalan, vidám hangulatot idézte. Menekültként kerültünk vissza szülőföldemre, s a háború, a front borzalmait ott éltük át. [...]

Szomorú karácsonyunk volt akkor: apukám még nem tért haza a háborúból, Guszti bátyám pedig orosz fogságba esett. Innen a front még el se vonult, csupán annyi öröm jutott nekünk, hogy hírt kaptunk a szomszéd faluban lakó barátainktól, az evangélikus lelkész családjától. Egy orosz katonával küldtem nekik levelet, s ő hozott rá választ.

Menekülésünk idején minden anyagi javunk odaveszett, ezért Pista bátyámmal – amikor már közlekedni lehetett, beköltöztünk a közeli városba, ahol állást vállaltunk. Salgótarjánban, a Luby-házban béreltünk lakást.

1945. Karácsonyát már ott töltöttük. Azonban a család nem volt teljes, Guszti bátyám hadifogságban sínylődik, ott eszi a foglyok keserű kenyerét. Csak anyukám látogatott hozzánk, apuka és öcsém egy tanyai kis lakásban külön ünnepelt, ahol apukám a frontról visszatérve, ideiglenes tanítói állást kapott. Naplóból idézek:

„Karácsony, este 10 óra. Már járt a Jézuska, mindnyájunknak hozott valamit: én egy pár harisnyát, kötött pulóvert kaptam anyukától, játék kiskutyát Pityutól, és díszszebkendőt Pali bácsitól (tőle béreljük a lakást). Az ajándékozás kölcsönös volt, én is készítettem mindenkinek valami csekélységet. Nekem a szeretet ünnepe mindig megható, Kisjézus születésnapja most mégis szomorú. Hiányoznak szeretteim. Lefekvés után így imádkoztam: Istenem, adj mindenki szívébe szeretetet, ne engedd, hogy a gyűlölet uralkodjék el mindenütt. Segítsd haza távollévő szeretteinket, hogy érezhessék az otthon melegét. Add, hogy a szerető szívek újra egymásra találjanak. Adj minden ember szívébe szeretetet, békét, melegséget. Ámen. [...]

Háború után sokáig pici fenyőfát díszítettünk, – mivel abban az időben nem volt szaloncukor (alig múlt el a háború, ezért pótolnunk kellett valahogy): otthon ügyes kezek selyempapírt szabtak, vágtak, ollóval kicsipkézték, és sztaniollal vonták be az apró keksz-darabkákat. Hosszú évekig használtuk a kis díszeket is, azt is magunk készítettük. Később, mikor már cukrot lehetett vásárolni (jegyre), anyukám otthon főzte a szaloncukrot, azt csomagoltuk be mindaddig, amíg újra gyártottak, és vásárolni lehetett.

Amikor már külön családom volt, és valamennyire javult a helyzet, akkor ismét nagy fákat díszítettünk, az elveszett szép díszek helyett újakat vásároltunk, igyekeztem én is szép karácsonyokat szervezni kis családomnak. Akkor már városban laktunk, cseperedő gyermekeimet kézen fogva, mindig elmentünk az éjféli misére. Annyira szerettem a fenyőfás, megható éjféli miséket! Boldogság volt látni kisgyermekeim ragyogó arcát, ahogy hallgatták az orgonán kísért karácsonyi éneket, és zengett a dal a zsúfolásig megtelt, fenyőfaillatú, földíszített templomban.

Abban az időben még igazi négy évszak váltotta egymást, általában karácsonykor ünnepi lepellel hó borította be a tájat, jó volt családi körben a hópelyhes utcákon

járkálni. Karácsony előtt szüleimhez kis fenyőfát, díszeket, ajándékot vittünk, és igyekeztem nekik segíteni a karácsonyi előkészületekben, mert már megerőltető lett volna nekik mindent beszerezni.

Lassan megnőttek a gyerekek, a karácsonyfák egyre kisebbedtek. Amikor családot alapítottak, akkor előbb hozzánk jöttek ünnepelni, majd az unokák megszületése után, újból plafonig nőttek a fenyőfák a szobában. A ragyogó karácsonyfa alatt szívemet mindig öröm töltötte el, mikor láttam unokáim csillogó szemében a boldog várakozást.

Szemem behunyva hallgatom a gyönyörű karácsonyi éneket, a „Mennyből az angyal”-t, szívem megtelik hálával és szeretettel, miközben száll a dallam a csendes éjszakában...

Romáromi János: Téli estén

téli estén
fenyő ágán
kicsi csillag
 integet
boldog mosoly
gyermek arcon
vártuk már az
 ünnepet

kint az utcán
 hó takaró
 borítja a
 házakat
a szobában
víg kacagás
 űzi el az
 árnyakat

csillagok a
tiszta égen
 bízatóan
 fénylenek
boldogságról
írnak mesét
fent, az égi
 fényjelek

gyertya lángja
hajlik, táncol,
 csillagokat
 szór a fa
mindent betölt
 sülő kalács
 simogató
 illata

valamikor
 ős időben
 az ókori
 keleten
megszületett
a Megváltó
emberek közt
 idegen

egyszer majd,
ha mind akarjuk
akarjuk, hogy
 úgy legyen
Karácsony lesz
minden napunk
Mennyország
lesz ide lenn

Ligeti Éva: Karácsonyi betérő

*

**

vegyél
a tálból,
ne kérdezd
mivel tartozol,
egyél a húsból, hisz
te is hozzánk tartozol, igyál
a borból, a pohár színültig tele,
gyertya lángjánál fénylik, szívünk
üzenete, melegséget ad, a pattogó rőzse
lángja, halkan duruzsol, parázs, szunnyadó
hamvadása, a meghitt csendben, fenyő illata jár
körül, feldíszítettük, s ez most a legszebb mind közül.

XX

XXX

XXXX

Pörák Zsófia: Egy karácsonyi estém

Mindent előkészítettünk már otthon, ezért úgy döntöttem, nem töltöm kínzó várakozással a délután további részét: melegen felöltöztem, és elindultam az erdőbe. Még világos volt, és tiszta hóról visszaverődő fény ünnepélyes ártatlanságot sugárzott magából. A fenyőfák zöldjén szebben virított a hótakaró, mint bármelyik karácsonyfadísz. Mindent várakozó csend terített be, és szinte magamon éreztem a fák kíváncsi tekintetét, ahogy megtörtem békességüket a talpam alatt nyikorgó hó zajával.

Lelkemet út közben megtöltötte az ünnepi hangulat, és egyre gyorsabban haladtam a rét felé, ahova indultam. Hamarosan el-eltűnedeztek mellőlem a fák, és megpillantottam magam előtt a hatalmas mezőt, amit egybefüggő, vastag hótakaró borított. Elindultam a rét közepére, és lassan eleredt a hó. Lihegve ültem le az egyetlen dologra, ami megszakította a gyönyörű egységet: egy kiálló fatönkre. Aztán tekintetemmel végig követtem a saját lábnyomaimat, és ez visszarepítette a gondolataimat a városba. Vissza az ünnephez, és aztán vissza az időben: az elmúlt karácsonyaimhoz.

Legelső ünnepeimhez boldog emlékek kötődtek: csak úgy peregtek lelki szemeim előtt a képek: karácsonyfák, ajándékok, édesanyám ölelései. Akkor nem vettem észre, de ma, ahogy rágondolok, tisztán látom szemeiben a könnyeket.

Újabb képek: nagyobb vagyok, már fel tudom fogni, hogy feszültség van körülöttem, szűnni nem akaró, fojtogató feszültség. *Valaki* nem akar itt lenni. *Valaki* máshová menne. Másokat szeretne.

Aztán már egészen friss emlékek, négy-öt év távlatából idézem fel őket. *Valaki* már nincs velünk. Megmaradt a szorosan egymáshoz bújó, szerető kör: édesanyám velem, és a testvéremmel. Csönd van, és nincs fényűzés, de a szeretet különös melegséggel jár át bennünket. Az üres hely az asztalnál vakon mered a semmibe. Aki egykor benne ült, épp ilyen tekintettel nézne ránk, ha ott ülne. Ha maradt volna.

Aztán ez is elmúlt, és jött helyette más. Teljes üresség. Harag. Düh és emlékezés. Elment, mert így akarta. És most, ha akarna, sem jöhetne. Ha megbánta volna, és

mindent jóra akarna fordítani, akkor sem tehetné, mert megbüntették. Valaki szörnyen megbüntette *őt*. A karácsonyból kiveszett minden szépség. Csak a tudat maradt, az örületig kergető tudat, hogy nem maradt semmi. Nem maradt semmi emlékem róla! *Ő* itt hagyott, mielőtt el kellett volna mennie. És én semmit sem tehetek. Már semmit. A székre nézek, és azt kívánom, bárcsak a ott sem lenne, akkor nem kéne folyton rá néznem, és tudnom, hogy valaki ült egyszer benne.

Teljesen fölkavartak a gondolataim, és ez magamhoz térített. Csak most jutott el a tudatomig, hogy kezd besötétedni, és úgy ellepett a hó, hogy lassan én is beleolvadok a végtelen fehérségbe. Igyekeztem magamat józanabb gondolatokra bírni, ezért felálltam, és lassan, nagyon lassan elindultam hazafelé. Tudtam mi vár rám ott: a szokásos, mindent betöltő, fehérbe öltöztetett fekete gyász. Elhatároztam, hogy az én szememben többé nem látnak sem haragot, sem bánatot. Felnéztem az égre, hunyorogva, nagyokat pislantva a rám hulló hó-csillagok pehely súlyától. Hirtelen előntött a szeretet. A szeretet minden és mindenki iránt. Hatalmas sóhajjal engedtem ki magamból a fojtogató sötétként rám telepedő haragot, és tiszta szívből, őszintén megbocsátottam az édesapámnak.

Aznap valami egészen különös dolog történt velem. Olyan könnyűnek éreztem magam, mintha testem sem lenne, csak a lelkem suhanna keresztül mindenben. Egy pillanatra hátranézve, úgy is láttam, hogy nem hagyok magam mögött lábnyomokat. Bár addigra teljesen besötétedett, körülöttem halvány fény világlott, és kifelé vezetett az erdőből. Mire kiértem a házunk elé, megszűnt a halvány derengés, de magam körül éreztem a meleg, szerető burkot.

Még soha nem volt ilyen szép karácsonyom, soha nem voltam ennyire békés, nem tudott átjárni a szeretet, és az ünnep. Egyetlen egyszer sem volt velem ennyit édesapám, és bár a többiek nem érezték, amit én, de tudtam, hogy nem üres a szék velem szemben. Valaki egész este fogta a kezem. A szeretteink lelke felé a megbocsátás útja visz.

Csata Ernő: Karácsonykor

az óév hozzám menekül
kemence torkából árad felém
izzó parázstól sül
ropogósra a kalácsillatú remény
kisdéd emlékek szíve dobban
tűlevelekkel üzen
újra a havasi táj
szinte karnyújtásnyira
csilingelő lovakkal
tovasiklik a kocsisán
sivár lelkem
szerelem szomja
áldott imádkozás
adventi gyertya
imbolygó fényénél
beteljesül a várakozás
orgona hangján
millió szívből
megannyi óhaj
égbe száll
ha énekre nyílik
kitörő örömtől
sok piciny gyermekszáj

Ábrahám Istvánné: Az ötvenedik

Régóta beteg, rokkant vagyok, életem a lakásban zajlik egyedül estig, párom dolgozik, gyerekek távol élnek. Érettségi találkozóra elmenni nem tudtam. Két volt osztálytársam egy ideje néha meglátogat, híreket hoznak, elbeszélgetünk. Végtelenül jólesik!

Szóba került, hogy ötven éves vagyok, és még soha sem volt születési tortám. Karácsonykor születtem. Tavaly, amint szoktuk, készülődtünk az ünnepekre, vártuk a gyermekeinket, tettünk-vettünk. Még hétköznapiokon sincsenek általában vendégeink, bejelentés nélkül főleg, és most csengettek, nem a kaputelefonon, az ajtón. Ugyan ki lehet az szenteste, hiszen ez az ünnep csak szeretteinké... Férjem nyitott ajtót, s ott susmorogtak az előszobában, a két osztálytársam jött, kezükben hatalmas torta égő gyertyákkal, és egy olyan rózsával a közepén, amelyik bimbóból hirtelen kinyílt, és szünet nélkül újra meg újra játszotta a Happy Birthday-t. Arra is emlékeztek, hogy dióra allergiás és cukorbeteg vagyok, csodálatos és finom diétás torta volt! Sírtam a meghatottságtól: két családanya otthagyja munka után fáradtan karácsonykor a családját, hogy nekem sosemvolt örömet szerezzenek... Hol pityeregtem, hol bazsalyogtam, ettünk-ittunk, beszélgettünk kicsit, hiszen siettek haza.

Hamarosan megérkeztek a gyerekek, folytattuk az ünneplést, vidáman fecsegtünk. A szeretet fényei beragyogták szívünket, sosem volt még ilyen csodálatos Karácsonyunk! Remény költözött lelkünkbe, hogy jobbra fordul sorsunk.

Császdi Éva: Tűzláng karácsonyi meséje

Tűz, tűz, piros tűz, sárga láng,
halomban a sok száraz ág.
Mind arra vár, hogy egy árva gyufaszál,
lobbantsa már lángra őket.
Égni akarnak, ropogva élni a tüzet,
ha hó hull, s nagy a hideg.
Nagy a hideg, s lám, a kandalló melege, álmos,
tarka színeket fest a falra.
S a gallyak csendes roppanással,
pattogva mesélik az erdő titkát:
Milyen, mikor az őrszemek
szelíden rácsodálnak a vadlesen rájuk lesőkre,
milyen, ha a szarvasok egy őszi reggelen
a ködbe belebőgnék, s e hang messzi hallali lesz
vaddisznók csörtetése, s a patak csobbanása felett.
Elmesélik a fák lombján átvillanó napsugarak száz villámát,
a nyár lázas tarkaságát, madárdaltól hangos erdők,
tücsök-mezők varázsát.
Mert mesél a tűz, a piros, a sárga
ropog, lobog a fa...lobban a lángja.
Miközben meleget lop szívünkbe
Karácsony éjjelének varázsa.

Bertalan Gyula: Adok, kapok, semmi, mind

Ültem a vén öreg diófa alatt, amit még apám ültetett és rakosgattam egymásra emlékeimet. Emlékeket, gyerekkorom apró csodáit. Kutyám a lomtalanításra padlásról lehordott lomok között kotorászott. Rászóltam, odébbállt, majd óvatosan visszasomfordált. Számára bizonyára az ismeretlen holmik olyan hatással lehettek, mint nekem, ha néha-néha kiballagtam az ócskapiacra. Egye fene, turkáljon kedvére, kárt nem tesz a kacatokban.

A régi fényképek, a család, az ismerősök valahogy távolinak tűntek. Olyan messze volt már minden.

Morzsi észre sem vettem letelepedett a lábamhoz. Fejével lökdösni kezdte a lábamat, mintha mondani akarna valamit. Lehajoltam hozzá. Rám emelte huncut gombszemeit, és kiejtett valamit a szájából. Egy apró, kopott fa dobókocka volt. Lapjain alig kivehetően apám cirádás betűi. Gyermekkori karácsonyaim dobókockáját foghattam újra a kezembe. Lapjain számok helyett betűk: a-adok, k-kapok, s-semmi, m-mind. Adok, kapok, semmi, mind. Ismétелgettem újra, meg újra. Hiszen ez csak négy oldal. Mi lehetett még a fennmaradó kettőn? Próbáltam visszaidézni az ünnepi asztal hangulatát, hátha beugrik a hiányzó két betű.

Saloncukrok, dió, apró cukorkák voltak az asztalon szépen elosztva a négy testvér között. Apámnak jutott a legtöbb. Ő kezdte a gurítást. Adok, kiáltotta, és középre csúsztatott egy saloncukrot. A nővérem már ismerte a betűket, és minden dobásnál ellenőrizte. Apám pajkosan rászólt: Ül vissza a helyedre, mert kimaradsz egy dobásból. Sorba gurítottunk, hahotázva szerencsénken, és apánk balszerencséjén. Valamennyi cukor, dió, édesség hozzánk vándorolt. Ő előtte kiürült az asztal... Máskor is, nem csak karácsonykor. A négy gyerek, mint a haramiák körbekapták az ételt, és Ő csak biztatott bennünket: -Egyetek, Én már jóllaktam.

Sohasem láttuk, hogy evett volna előttünk.

-Adok, kapok, semmi, mind. Forgattam ujjaim között a kis fakockát és ismétелgettem, mint valami varázsigét. De mi lehetett a ötödik és a hatodik oldalon?

- Adok, kapok, semmi, mind.

Megcsörrent a mobilom. A lányom hívott. Talán már két hónapja is van, hogy beszélünk. Sokat dolgozik, állandóan úton van. Elégedett, jól keres, munkája során bejárja egész Európát.

-Szia Apa! Jól vagy?

-Én igen, és veled mi újság?

-Semmi, vagyis...

-Vagyis? Baj van kicsim?

-Terhes vagyok. ...Még Laci sem tudja, neked akartam először elmondani. Csak...

-Csak?

-Nem tudom, mit csináljak. Nem lenne jó, ha most szülnék, tudod a munkám, meg állandóan úton vagyok... és Laci sem akarja igazán. Mit csináljak?

Nem tudtam, mit mondjak neki. Nagyon szerettem volna egy kisunokát, de ez az Ő életük. Adtam neki valami kitérő válasz és elbúcsúztunk. Morzsolgatni kezdtem újra az ujjaim között a dobókockát. Adok, kapok, semmi, mind. Adok, kapok, semmi, mind. Talán nem is fontos annyira, hogy mi volt a többi oldalon...

Vadászi Árpád: Karácsonyi jókívánság

Perceken belül itt van a Karácsony,
csámcsogunk majd a mákos és diós kalácson.

A térdkalácsom

szerint,

fehér ünnepünk lesz megint.

Ebből az alkalomból,

a jókívánság halomból,

az egyiket kiemelem,

kívánjatok ti is együtt velem!

Palotában, és kunyhóban,
esőerdőben és nagy hóban,
nagyoknak és kicsiknek,
akik örülnek egy kis csikknek,
és akik, csak a csekknek,
annak és ennek,
akik jönnek, akik mennek,
jó embernek és rossznak,
akik visznek és akik hoznak,
gazdagnak, szegénynek,
lánynak, legénynek,
puhánynak, keménynek,
akik híján vannak erénynek,
akiknek jobb lenne lenni szerénynek,
minden menynek és minden vőnek,
az összes férfinak és az összes nőnek,
beosztottnak és kiosztottnak,
dúskálónak és kifosztottnak,
aki nem áll ellent se kísértésnek, se kéjnek,
aki megmarad mindig sekélynek,
feketének és fehérnek,
aki másokat beér és akit beérnek,
aki nem ellensége se magasnak, se mélynek,
egyes és többes szám mindegyik személynek,
akit irányítanak és aki irányít,
akire rányitnak és aki rányit,
annak, aki becsüli a parányit,
és annak is, aki folyton mindent mindennel arányít,
akik hitetlenek, akik hisznek,
akik mindent sikerre visznek,
annak, akinek sohasem kenyere a siker,

annak, aki józan és aki rendszerint siker,
és annak is, aki hetyke egyke vagy iker,
akik lakóparkban élnek vagy gettóban,
akik Krózusok vagy 30 ezer a nyugdíjuk nettóban,
akik jobbra menetelnek vagy balra,
és azoknak is, akik a borsót hányják a falra,
akik hidegek vagy melegek,
akik a cégnél kevesek vagy éppen elegek,
aki tiszteli vagy elveti a keresztet,
és annak is, aki hazájában kirekesztett,
aki színházba jár vagy plázába,
aki bankjegy nyomdát üzemeltet a házába',
akik adnak és akik vesznek,
akik mindent a helyükre tesznek,
tehát: mindazoknak, akik voltak vannak és lesznek,
innen és túl a rácson,
New Yorkban, Rióban, Arácon,
LEGYEN BOLDOG A KARÁCSONY!

Romáromi János: Karácsonyi Csillag

téli égen,
hideg fényben,
reszketnek a csillagok
ám egy csillag,
a legszebbik,
izzó tűzzel felragyog

karácsonyi
éjszakában
sötét égen útra kél
keresi a
boldogságot
Karácsonynak éjjelén

csendes szoba
magányában
fenyő áll a fő helyen
várja már, hogy
körbe állják,
a gyertyái égjenek

fellobban a
sok-sok kis láng,
ágak között árny lebeg
kinn az utcán
havat hord a
morcos téli fürgeteg

vándor Csillag,
éji útján
házak fölött meg-meg áll
hiszi még, a
szeretetre,
az egyikben rátalál

múlik az éj,
fogy a remény,
csillag fénye halványul
éjfélig, ha
nem találja
tüze kihuny s alá hull

ám ahogy a
fenyők ágán
gyertyák fénye fellobog
szeretetet
sugároznak
karácsonyi dallamok

vándor Csillag
ragyogása
újra éled, újra él
rátalál a
boldogságra
Karácsonynak éjjelén

Pozsár Anna: Szenteste

Ma van a születésnapom. 70 éves vagyok. Én, özvegy Brúnó Lajosné, születtem 1936. december 24-én. Milyen ostoba firtora a sorsnak, hogy pont Szentestén! Azon a Szentestén, amit évek óta egyedül ünnepelek. És ma úgy döntöttem, hogy nem akarok tovább élni. Reggel, a meleg dunyha alatt fogant meg bennem ez a jótékony gondolat, mint egy szerelemgyerek, ami aztán szárnyat adott minden bajomnak.

Nincs további értelme ennek az életnek. Nem szeretem, nem is értem ezt az életet. A vezeték nélküli telefont, a számítógépet, az Internetet, azt, hogy a gyerekek senki sem mesél, hanem inkább a tévé elé ültetik, butulni. Én azt az életet szerettem, azt a régit, amikor négy testvéremmel egy ágyban melegítettük egymást, és epedve vártuk, hogy öregapánk nyikorgó csizmájában bejöjjön a verandáról, az öregek szállásáról, és meséljen nekünk. Mindig azzal kezdte, hogy csukjuk be a szemünket, ami csillogott, mint megannyi fekete drágakő, ha nem akarjuk, hogy öregkorára megvakuljon. Amint szemeink engedelmesen bezáródtak, ő rákezde. Mindig ugyanazt mesélte, a szegény ember legkisebb fiáról, aki elindult szerencsét próbálni, de mi estéről estére mégis ugyanazzal az áhítattal hallgattuk, mert nagyapánk olyan áldott tehetséggel bírt, amivel mindig tudott valami újat az elcsépeit mesébe csempészni.

Azt a régi életet már sohasem kaphatom vissza, erre ma, Szenteste reggel döböntem rá. Mert az olyan élet volt... Nem keveredett így össze minden, mint manapság. Nyáron nyár volt, télen tél, és nemcsak az évszakok, hanem az emberek is tudták, hol a helyük.

Milyen jó érzés volt, amikor segíthettünk drága jó anyáknak a veteményesben, és örömmel ástuk ki a hagymát, sárgarépat. Anyánk fáradt mosollyal nézett fel a mosóteknő mellől és a kisebbeket játszani, a nagyobbakat tanulni küldte.

- Legyen jobb életetek, mint nekem – hangoztatta.

Jobb élet? Tanultam, igen. De drága anyámnak mégsem lett igaza. Mert nem sejtette, honnan is sejtette volna, hogy öregségemen egyedül ülök tort, és ajándékom csak az a reggeli gondolat, ami mélyen belém fészkelte magát: ma

meghalok.

Egy-két éve az aggodalom még úgy tapadt a bőrömrre, mint egy sohasem levetett kabát: miért kell magányosan élnem? Miért eszem az özvegység keserű kenyerét? Férjem, megboldogult Brúnó Lajos, nem volt a legkiválóbb társ, de házasságunk 40 éve alatt jellemünk kövei összekoptak, egymáshoz csiszolódtak. Megszoktam, mint egy régi bútort, ami évtizedek óta ugyanott áll. Amikor sorsunkat szétválasztotta a halál, hiányát megszenvedtem, és tán nem is hevertem ki teljesen. Mert nem magamat sirattam-e, mikor férjemet temettem? Nem magamat sajnáltam-e jobban, mint őt? Hiszen az ő sorsa halálában kiteljesedett, míg az enyém a fekete mélység felé haladt. Ő hátrahagyott minden gondot, míg én birkóztam velük, keservek között. De ma ezt is lerázom magamról és tiszta, súlytalan lélekkel állok meg Istenem előtt. És a gyerekek? Van, kettő is. Nem kíváncsiak rám. Azt hiszik, mert megvették nekem ezt a városi lyukat, ahol egész nap csak a semmit tologatom ide-oda, akkor megtettek értem mindent.

- Itt nem eshet el, anyuka – mondta a fiam, amikor betámogatott az ajtón. – Körös körül mindenhol emberek laknak.

Arcomról nem tűnt el azonnal a tanyám utáni sóvárgás. A panel egykedvű falai csak lassan koptatták ki belőlem a régiszagú szoba bútorait, a nagy, zöld kertet, az aprójóságot a ház mögött és az emlékeket. Minden oda kötött, ahhoz az Isten háta mögötti tanyához, ahol mégis úgy éreztem: Isten velem van. Ahol sokáig ismeretlen volt a villanyáram, és csak petróleumlámpa mellett tudtam olvasni. Az orvosok azt mondják, azért romlott el a szemem. Az a ház az oka, az apró, homályos ablakaival. De én tudom, hogy ez a lakás, ez tehet mindenről, és én most bosszúból jól belehalok. A lányom itt járt pár hónapja, ő sem kíváncsi egy ilyen magamfajta öregasszonyra, még ha nekem is köszönheti az életét.

- Összebarátkozott már a szomszédokkal, anyuka? – kérdezte, de láttam rajta, a karrierje jobban érdekli, mint a válaszom.

Szomszédok? Egyiket sem ismerem, és őket is legalább annyira érdeklek, mint egy pohár vízbe esett légy megmentése. Úgyhogy, senkinek sem fogok hiányozni, ebben biztos vagyok.

Nincsenek unokáim. Sohasem tapasztalhattam meg, milyen az, amikor együtt

készülünk a Karácsonyra a mézeskalács-illatú lakásban.

Talán jobb is így. Minek születni erre a világra, ahol a kislányok már 10 évesen fogyókúrázni kezdenek, mert a társadalom csak a csontsovány nőket fogadja el? Minek születni erre a világra, ahol csak az számít: életed végére hány lakást, nyaralót, kocsit tudsz felmutatni, hányszor utaztad körbe a Földet és voltál-e úrturista? És ki törődik a lélekkel? Ki tanítja meg a gyermekeket az élet valódi értelmére? Ki tanítja meg őket, hogy az igazi gazdagság a szívünkben él?

Ó, az a régi élet! Igaz, szegények voltunk, mégis megvolt mindenünk. Anyánk, rengeteg munkája mellett a lelkünket is meg tudta simogatni egy-egy meleg pillantásával.

Eltökélt vagyok. Ezen a szép ünnepen akarok meghalni.

Dél van, ideje lenne felkelni. De minek? Nem kell megrakni a tüzet a poros vaskályhában, itt távfűtés van. Nem kell egész délelőtt a tűzhely mellett az ebédet kavargatni, a közeli szociális otthonból hozza azt egy kedves teremtes. Már az sem érdekel, ha az ágyban fekvő, hálóingben lát.

Talán a legjobb lenne most rögtön meghalni. Kár belém az a drága ebéd. A szervezetemnek nincs már szüksége rá. De nem, mégis megvárom az estét, minek ijesztgetni azt a szegény lányt! Megvárom, amikor majd kiürülnek az utcák, és az emberek átadják egymásnak a sietve összevásárolt méregdrága ajándékokat a divatosan feldíszített fenyőfa alatt. Minden csupa gyönyörűség és csillogás, csak valahogy a szeretet maradt az ajtón kívül. Nem szól, csak csendben várakozik a bejárat előtt, és addig nem is akar bemenni, amíg a gyereket csak a hatvanharmadik Barbie-babája érdekli, az asszonyt pedig a tizedik briliánsgyűrű. És a férj? Nos, ő hálát rebeg a sorsnak, amiért az idén jól ment a szekér, és futotta két gyűrűre, de arról a másiktól az asszony mit sem sejt. És a férfi ezért is hálát mond. De ha mégis kiderül az igazság, az sem nagy baj, majd elválnak, kár nem érheti, hiszen a vagyon a cég nevén és ő tulajdonképpen földönfutó. Aztán majd elveszi azt a bögyös szőkét a Marketingről, lehet, hogy még gyerekük is lesz. Hisz fiatal ember, még csak 45 éves! A szeretet pedig lassan elkullog, és a szomszédnál próbálkozik.

Finom volt az ebéd, grízgaluska leves és rántott ponty pirított krumplival. Ünnepi. A tanyán akkor volt ünnep, ha drága anyám megfogott egy némán sipákoló kacsát a

hátsó udvarban. A máját ünnepi mannaként adtuk körbe az asztalnál. Akkor még a kacsatömés nem számított állatkínzásnak. De hát, ez már a múlt. Miért kanyargok állandóan a múltban? Inkább a jövőre kell készülnöm, mert ma meghalok.

Itt, ha kinézek az ablakon, az égből csak egy csekélyke szeletet látok, nem többet, de amit nem szeretnék észrevenni, az erőszakosan tolakszik a szemeim elé. A szomszéd ház azonos emeletén minden este a függönytelen ablak mögött meztelenkedik egy nő és egy férfi. De még mielőtt kukkoló vénasszonynak gondolnak, behúzom a sötétítőt. Vagy lehet, hogy nem is zavartam őket?

A tanya körül állandóan ott lebegett az ég kékje, szürkéje, vagy sötét, csillagoktól ragyogó fekete leple. Itt csak az az apró darab, ami most alkonyi szürkületbe fordult. Télen korán sötétedik, kezdek elálmosodni, mert a tanya bioritmusa még halványan most is bennem lüktet. Vajon mi lesz a sírkövemre írva? Elég ennyi: „Brúnó Lajosné, élt 70 évet. Nyugodjon békében.”

Nincs karácsonyi hangulatom. De azért levettem a kis, 50 centis műfenyőmet a szekrény tetejéről, ahol egész évben feldíszítve várja a Szentestét. Ahogy lehúztam róla a porfogó nejlont, az apró harang az egyik ágán, csilingelt egyet. Mint gyerekkoromban, amikor a gyantaszagú fát álltuk körbe, anyánk csengetett, mire elénekeltük a Mennyből az angyalt, aztán mindenki megkapta karácsonyi ajándékát. Gyerekszemmel nem ajándéknak való ruhaneműt, cipőt, vagy iskolaszert, de mi, gyerekek, készítettünk egymásnak ajándékot, meg persze nagyapánk csodaszép faragásait is évekig őrizgettük. Nini, a fán itt egy műve, egy nagyhasú fahóember, pici karján egy aprócska seprű. Nagyapa igazi művész volt, az ő emlékét abba az új életembe is magammal viszem. Hát nem nagyszerű? Egy napon születni és halni, és valaki másban továbbállni. Remélem, tanyára születek újra! Mert én nem akarok híres ember, vagy „valaki” lenni! Csak egy tanyát akarok, ahol egybeér az ég és a föld, és én is a természet részeként egy „senki” lehetek, egy boldog senki.

Szerencsés ember vagyok, akárhogy is nézem. Itt, ebben a szürke egérlyukban nyugodtan adom át testem az enyészetnek, míg lelkem vígan tovaszáll, és nem kell attól tartanom, hogy bárki ember fia váratlanul betoppan.

Ó, elég volt a gondolatokból, amik mind azt mondják: én magam tehetek arról, hogy magányosan halok meg. Elég volt a vágyból, hogy visszaforgassam az idő kerekét és

kijavítsam hibáimat. Mert én mindig azt hittem: különlegesebb vagyok másoknál, és többet érek mindenkinél. Utolsó percemben tudom: tévedtem. Egy voltam Isten bárányaiból, aki egy kicsit hangosabban bégetett. Sosem féltem a haláltól, csak a magányosság süllyesztett riadalomba. Tudom, hogy mindenki egyedül hal meg, de én magányosan! Ez az Isteni büntetés tévedéseimért; ez, amiért mindenkit távol tartottam hideg, gőgös lelkemtől, és ez, amiért csak magam szerettem. Bocsássatok meg.

Kedves Brúnó Lajos, ott fenn a mennyekben, jövök már, jövök. Jó éjszakát!

Vadászi Árpád: Téli napforduló

Zajong a földi kocsmá,
A tél fején a kucsma
csálén a tarkójára lökve,
két hatalmas ökle
új Karácsonyt avat,
ahogy kavarja a havat.
Dermedt kristályokat cipel szánja,
az egészet ajándékba szánja.
Mire elszámol tízig,
a tó hátára jégüveg húzik.
A gyereksereg bízik,
hogyn használhatja majd, mint iskolai táblát,
karcolhat bele sok girbegurba ábrát
a korcsolya éllel,
miközben a széllel
- ahányan csak vannak -
versenyt rohannak.

Álmodó téli
életét éli,
az útszéli
fa, ki régen elfeledte,
hogyn ágait egyszer könnyű levélkabát fedte.
Most egyre vastagodnak derekán a puha
hó ruha.

A ma este szent.
Összefogódnak a kint és a bent,

közelebb hajolva hallgatjuk a jelent,
jobban értjük egy néma perc mit jelent.

Szűrbe burkolt ember
a mogorva december.
Az öreg, vidéki gavallér
bundáján a gallér,
fekete leplet von a fényre,
ráterül minden egyes lényre.

De lenn
a végtelen
mélyben,
a legsűrűbb éjben,
ma bársonyon járnak a csend gyógyító hangjai,
zúgnak a szeretet harangjai,
szól síp, hegedű, fagott.

Egy angyal kézen fogott
minket,
napsugárból szőtt tündöklő inget
viselt,
melybe reménységet vasalt.
Reményt, hogy a tél bármilyen erős, ravasz,
jön még valaha tavasz,
és mint egy csintalan kamasz,
rügyek hegyére tűzi a bódult világot,
és ezerszín virágot
rajzol végre
az égre.

Sárhelyi Erika: Régi karácsonyok emlékezzet

Múltba révedt, könnyfátyolos szemmel
régvolt ünnepekre emlékezem.
Egy meghitt pillanat magához ölel,
majd magába ránt, mint sötétlő verem.

Látom nagymamám szép, szelíd kezét,
s haját, mit ezüstbe szóttek az évek.
Gyertyát gyújt bennem a fájó veszteség,
s emlékeim elevenné égnek.

Gyanta illan és aranyló méz pereg,
a kalács mégis szegetlen marad.
Egy nevetőráncban könnycsepp remeg,
majd hogy ne látsszék, gyorsan elszalad.

Fűszeres illatokat szül az elme,
akár, ha édes forralt bortól részegül.
Az ember sírna, és sírva nevetne,
ahogy karácsonyozik némán, legbelül.

Farkas Henriett: A trombitás

A trombitással a parkban találkoztam. December közepe volt. Esteledett. Friss hótól fehérlettek a padok, és a hatalmas fenyőfák. A nyáron szivárványos vizet fröcskölő szökőkút most magányos jégszoborként állt a park közepén. Az egész város ünnepi hangulatban, elegáns fényárban úszott, de ezt a kis sétányt csupán a karácsony csöndes, meghitt gyertyalángja világította be. Azt hiszem, ezért szerették azok az emberek is, akik azon estén ott sétáltak. A trombitás a hulló hópelyhek kristályos kavargásában álldogált, és régi, hűséges hangszerén egy szomorkásan szép dallamot játszott. Különös látvány volt egy téli, késő estén a parkban egy magányos, öregedő zenész, mégis emberek gyűltek köré, és megilletődötten hallgatták a furcsa muzsikust. Senki sem szólt rá, senki sem tett kétes megjegyzéseket, még gondolatban sem. Mintha egy kivételes előadás részesei lettünk volna, s így is volt...

Talán még egyszer, utoljára igazi nézőközönség előtt akart játszani, felidézni a múltat, a színpadot, a sikereket, a fiatalságot.

Lassan teljesen beesteledett, az emberek hazamentek meleg otthonaikba, de ő maradt és fújta a trombitán a régi, szomorkás dallamot. Ahogy játszott, hangszerén megcsillantak az ezüstös hópelyhek.

Hirtelen elhallgatott a dal, a vén trombitás is elindult hazafelé. Hálás voltam neki, amiért néhány pillanatra a szívembe varázsolta a karácsony üzenetét. Valódi ajándék volt.

Többé nem találkoztam vele...

Wigszit Dóra: Rómos templom

Rómos templom fala között,
Egércsalád oltár mögött
cincog délben, cincog este,
-Van vacsora szentestére?

Szomorú a szürke család,
Elkelne egy "szürkebarát"!
Kopognak a z üres szemek,
Éheznek a kis egerek.

Kong a templom, sehol semmi.
Psz! Csend! Csoszog, jön valaki.
Öreg koldus keres helyet,
Talál is az oltár mellett.

Berendez! szegény vackát,
(kukucskál az egércsalád!)
Mosolyog a koldusgúnya,
Bekukkant az egérlukba...

Tizenkét szem pici egér
Dermedt csendben tekint felé!
Zörög papír, nejlonzacskó,
Szedett-vedett ennivaló.

-Gyertek ti is! Szól az öreg.
-Szenteste van, jót egyetek!
Feldarabol szalonnabőrt,
Luk elé tesz tizenkettőt.

Kongó csöndben papír fölött
Válogat a morzsák között.
-Egyet nekem, egyet nektek?
Ünnep van! Még adok egyet!

Na, egerkék? Ni csak! Nézd csak!
Tizenketten falatoznak.
Szalonnabőr mind elfogyott,
Mit találtak? Szaloncukrot!

Tizenhárom részre osztják,
Tizenkettőt? Mind befalták.
Utolsó kis édes falat
"ezeréves"! Cinci szalad,

Cipeli a kérges kézbe,
De elaludt mindörökre...
Hullócsillag mutat utat
Érző lelkű vén koldusnak!

Nagy Zsuzsa: Sok karácsonyon túl

Ahogy így visszaemlékszem, minden Karácsony fehér volt gyermekkoromban, de az is lehet, hogy a legszebb hóesések és a téli városkép szikrázó fényeinek hangulata összekeveredve, olyan érzést hagytak bennem, amit csak a Karácsony meghittségével tudok összekötni.

Érdekes módon, mindig tudtam előre, még hányat kell aludni a nagy napig. Sosem ért váratlanul, hogy na, ma van Karácsony. Nem beszéltek nekem Adventről, nem gyújtottunk hetekkel előtte gyertyát, mégis tudtam és izgatottan vártam.

A nagy napon a nyüzsgés is nagyobb volt, mint máskor. Mindenkinek megvolt a maga feladata. Mikor elkészültek a diós és mákos bejgliek, mert anyám mindig azt sütött az ünnepre, következett a kötelező délutáni program: elmentünk sétálni vagy az egyik közelben lakó ismerősünkhöz, s furcsa, de az egyik szülőmnek mindig akadt valami halaszthatatlan dolga, aztán később csatlakozott hozzánk, s mire hazamentünk, fel volt díszítve a karácsonyfa.

Az említett ismerősünknek öt gyermeke volt, és ők mindig közösen díszítették a karácsonyfát, általában a szemem előtt, s én csak ámuldoztam, hogy lehet, hogy ez náluk így megy? Szívből sajnáltam őket, hogy hozzájuk nem jár az Angyal, aztán gyorsan megvigasztalt a feltörő öröm, hogy nekem igen, igen, igen, az Angyal díszíti a fenyőmet, mikorra hazamegyünk; bár csak jönne már az anyukám - nem is tudom hova ment -, aztán siessünk haza!

Apám és anyám kezét szorongatva, kettőjük közt szökdeltem hazáig.

Felnéztem az ablakunkra, hátha meglátom az Angyalt ki- vagy besurranni, s közben remegtem az izgalomtól; s akkor láttam! Láttam, ahogy meglibben a függöny. Persze, most már tudom, hogy csak káprázat volt, de akkor igaznak hittem.

- Kilesett! – sikítottam. Szaladjunk fel, most ott találjuk, biztosan bent van!

Mindhárman rohantunk fel a másodikra, még néhány szomszéd ki is nézett, hogy lássa, ki lehet, aki így trappol a lépcsőkön.

Míg kikulcsolták az ajtót, az ájulás környékezett: most igazán látni fogom az Angyalt! Nem volt bent senki, de akkor már nem is gondoltam a csalódásra, hiszen kárpótolt

mindenért a látvány: ott állt a karácsonyfa, az én karácsonyfám, teljes pompájában. Az egyik gömb kissé mozgott rajta, még akkor rakhatta fel az Angyal, aztán elsietett.

- Nem szereti, ha meglátják, fél az emberektől - igyekezett menteni a helyzetet anyám.

- Biztosan megijedt, attól, hogy szaladtunk fel a lépcsőn. Nem baj, legközelebb csendben jövünk – mondtam, és már az ajándékok kibontása kötötte le a figyelmemet.

Egy másik Karácsonykor a szüleim megvicceltek: nem volt ajándék a fa alatt. Kíváncsiak voltak, milyen műsort rendezek. Meglepődésükre a legnagyobb megértést tanúsítottam:

- Biztosan van valami magyarázat rá, lehet nem tudta beszerezni azt, amit kértem tőle, vagy másnál rakta le, tévedésből, és most épp elment érte, és később itt lesz.

Nem tévedtem. Apró konyhánkban ültünk és beszélgettünk nagy hangosan, mikor csengőszót hallottam a szobából. Beszaladtam, s ott volt az ajándék a fa alatt.

Sosem tudtam meg, hogy csinálták ezt a trükköt a szüleim. Ki segíthetett nekik benne?

Pár év múlva, már kioktattak az iskolában a Téliapóról és az Angyalról, de nem csökkent a lelkesedésem a Karácsony iránt. Új, ünneppel kapcsolatos szokásom alakult ki: hetekkel előtte felkutattam az egész lakást, hátha találok valami eldugott ajándékot. De nem találtam semmit, a legnagyobb ötleteim is csődöt mondtak, hála az apukám furfangos eszének...

Szóról szóra tudtam a kis Jézus születésének történetét, mégis minden Szentestén elmeséltem újból és újból az anyukámmal, úgy időzítve, hogy mire végez, éjfél legyen. Anyám nem volt vallásos, de kérésemre, ilyenkor mindig imádkozott velem, és reménykedtem, hogyha majd nagyobb leszek, elvisz az éjféli misére, amiről mesélt, hogy milyen szép és mennyi ember vesz részt rajta.

Ez azóta sem valósult meg, de legközelebb talán, ezt fogom ajándékba kérni a családomtól: kísérennek el oda.

Anyám mesélt a karácsonyi kántálásról és betlehemezésről is. Nagyon büszkén adtam tovább ezeket az ismereteimet a kis barátaimnak a környékről, és gyorsan meg is tanultuk a Mennyből az angyalt, egy daloskönyvből. Aztán elmentünk az

ismerőseink ajtaja elé énekelni.

Az egyik helyen egy bérház lépcsőházában zendítettünk rá, ki is jöttek a szomszédok, meghallgatni a kis gyermekkórust. Egy pillanatra megijedtem, hogy el fognak kergetni minket, és engem, mint értelmi szerzőt meg fognak szidni a csendháborításért, de nem ez történt. Szeretettel hallgattak végig, sőt süteményt és szaloncukrot is kaptunk.

A lakóknak volt egy szép karácsonyi estéjük, olyan amilyenről gyermekkorukból emlékeztek, amikor még divat volt kántálni.

Többé nem ismételtük meg ezt, de vannak, akik még ma is emlékeznek arra a Karácsonyra...

Rettenetesen bűnösnek érzem magam, hogy nem adtam tovább az ünnep varázsát a gyermekeimnek, úgy, ahogy én átéltem. Persze, próbálkoztam, de ők hűvösen fogadták, én meg nem erőltettem; ez volt a könnyebb.

Együtt díszítjük a karácsonyfát, van bejgli, és karácsonyi dalokat is dúdolunk, de elmaradt az Angyal, az, aki meglebbenti a függönyt, és csengővel csilingel...

Új kor, új igények, de még van Karácsony, és van szeretet. Ez a legszebb ajándék, mit ember adhat és kaphat. Soha senki nem lehet annyira egyedül, hogy ne legyen valaki, akinek adhatna, legalább egy szívből jövő mosolyt, egy jó szót, vagy segítő kézfogást. Csak rajtunk múlik, hogy a szeretet emberről emberre járjon és fenntartsa az életet.

Csata Ernő: Újévi köszöntő

Adjon az új év,
amit a régi nem adott:
nevető örömet, édes bánatot;
adjon az is, aki még nem adott,
hidegben meleget, melegben árnyékot;
kálváriánkban könnyű keresztet,
szőlőtőkénkre nehéz gerezdet,
ha száraz a mezsgye adjon az ég,
bőséges esőt, de ne legyen jég;
fagyosszentek ne hozzanak veszélyt,
gazdaszívekben ébresszenek reményt;
minden haragos béküljön jóra,
kaszálókon viruljon pünkösdirózsa;
adjon az isten mindig jó napot,
templomainkban áldásos papot;
ültessenek a kertbe legalább egyet,
teremjenek fáink roskadva meggyet;
búzatáblákba kevesebb egeret,
adjon az isten puha kenyeret;
adjon nekünk, ha nem is kérünk,
boldog szerelmet, ameddig élünk.

¶ Napvilág Íróklubról

A Napvilág Íróklubot 2004-ben hoztuk létre azzal a céllal, hogy publikálási lehetőséget biztosítsunk amatőr költők és írók számára. Nehéz indulás után egyre több támogató visszajelzést kaptunk működésünk létjogosultságát illetően, így első éves születésnapunk alkalmával honlapunkat dinamikussá bővítettük. Erre igen nagy szükség volt, hiszen az email-en érkező alkotások egyre gyarapodó száma megnehezítette a kézzel végzett feltöltéseket. Az új, dinamikus portál már lehetővé tette, hogy az addigi egyszerű, csupán versek, novellák megjelentetésére alkalmas oldal egy számos funkcióval rendelkező virtuális irodalmi klubba váljon, ahol a művek gyors feltöltése mellett regisztrált tagjainknak lehetősége nyílt kommunikálni egymással, és szerzőtársaik alkotásainak értékelésével is segíthetik egymás fejlődését. 2005 végén a dél-budai Tropicarium Óceánáriummal közösen írtuk ki első pályázatunkat gyermekek részére – nagy sikerrel. Sok-sok kedves mesét kaptunk budapesti, vidéki és határon túli ifjaktól, élénk varázsolva a tengerek varázslatos világát.

2006 februárjában pedig a Puzsó Online Könyváruház szponzorálásával beindítottuk az azóta nagy népszerűsége szert tett havi asszociációs játékunkat, az ABC-pályázatot.

Mivel folyamatosan növekvő alkotói táborunk és olvasottságunk végképp meggyőzött minket tevékenységünk hasznosságáról, szeptemberben megalapítottuk Digikönyv sorozatunkat, a Napvilág Íróklub digitális kiadóját.

Most pedig első antológiánkat jelentettük meg kiváló szerzőink műveinek összeállításából. Bízunk benne, hogy lendületünket semmi sem töri meg, és még több, hasonlóan szép kiadvánnyal örvendeztethetjük meg az irodalom iránt érdeklődőket.

Magam és szerkesztőtársaim nevében is kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új esztendőt kívánok!

Pákozdi Dávid

A Napvilág Íróklub főszerkesztője